

UDENRIGSMINISTERIET

Dato 09. 05. 2016

Spørgsmål fra Grønlandsudvalget til
udenrigsministeren af 21. april 2016.
GRU L 155 spørgsmål 2 stillet af Christian
Juhl (EL).

GRU L 155 spørgsmål 2:

Ministeren bedes uddybe – så vidt muligt med eksempler - hvor grænsen går mellem råstofloven (og dermed grønlandsk kompetence område) og udenrigs- og sikkerhedspolitikken (og dermed rigsmyndighedernes ansvarsområde) m.h.t udvinding, forarbejdning og eksport af uran eller lignende råstoffer med sikkerhedspolitiske implikationer. Herunder bedes ministeren forklare, om ikke der er dele af uranudvindings- forarbejdnings- og eksportprocessen, hvor de grønlandske- og rigsmyndighederne har overlappende ansvarsområder.

Svar:

Aftalen mellem regeringen og Naalakkersuisut vedrørende de særlige udenrigs-, forsvars- og sikkerhedspolitiske forhold, der knytter sig til udvinding og eksport af uran og andre radioaktive stoffer i Grønland, præciserer klart ansvarsområder og opgavefordeling mellem danske og grønlandske myndigheder.

I ovennævnte aftale fremgår det, at tilladelser til forundersøgelser, efterforskning og udnyttelse af råstoffer i Grønland udstedes efter råstofloven. Det fremgår også af aftalen, at udnyttelse af uran og andre radioaktive stoffer vil ske i overensstemmelse med Kongerigets ikke-spredningsforpligtelser i forhold til sikkerhedskontrol, eksportkontrol, fysisk sikring samt øvrige, relevante internationale forpligtelser.

Ikke-spredningsforpligtelserne er en del af Kongeriget Danmarks udenrigs-, forsvars- og sikkerhedspolitik, der er rigsanliggender. Selvstyreloven indeholder de grundlæggende regler om kompetencefordelingen mellem Danmark og Grønland. Efter selvstyrelovens § 1 har Grønlands Selvstyre således den lovgivende og udøvende magt inden for overtagne sagsområder, og selvstyreloven opererer ikke med delt ansvar mellem danske og grønlandske myndigheder. Lovforslagene L 155 og L 158 omfatter kun de udenrigs-, forsvars- og sikkerhedspolitiske aspekter af uranudnyttelse og eksport af produkter og teknologi, der kan anvendes til masseødelæggelsesvåben, der er rigsanliggender.

L 155 og L 158 fastsætter de lovgivningsmæssige og administrative rammer for sikkerhedskontrolsystem og eksportkontrol med produkter og teknologi med dobbelt anvendelse, der sikrer, at Kongeriget Danmarks efterlever de internationale forpligtelser efter Traktaten om ikke-spredning af kernevåben, IAEA's sikkerhedskontrolaftale og tillægsprotokol, FN's Sikkerhedsråds Resolution 1540/2004, FN-sanktioner og våbenembargoer samt de internationale eksportkontrolregimer.

Som det fremgår af L 155 og L 158 bygger den praktiske gennemførelse af lovforslagene på koordination og tæt samarbejde mellem danske og grønlandske myndigheder.

Et konkret eksempel på afgrænsningen mellem råstofloven og L 155 vedrørende sikkerhedskontrol er, at hvis landsstyret efter råstofloven giver tilladelse til at iværksætte udnyttelsesforanstaltninger til et mine- og forarbejdningsanlæg, der omfatter uran, er der i lovforslag L 155 klare regler for anmeldelses- og rapporteringsforpligtelser og tilsyn for så vidt angår sikkerhedskontrol. Disse regler om anmeldelses- og rapporteringsforpligtelser er fastsat for, at Kongeriget Danmark kan sikre den fredelige udnyttelse og ikke-spredning af uran, der udvindes i Grønland, og for at leve op til de internationale forpligtelser på sikkerhedskontrolområdet.